

**DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT**

Kunnskapsministeren

Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

24/3154-

4. oktober 2024

Representantforslag 156 S (2023-2024) om skolens undervisning om kjønn

Jeg viser til forslag fra stortingsrepresentantene Kjell Ingolf Ropstad, Olaug Vervik Bollestad og Astrid Aarhus Byrknes om endring av den nasjonale retningslinjen for helsestasjons- og skolehelsetjenesten når det gjelder spørsmål om kjønn, og forslag om skolens undervisning om kjønn. Kunnskapsdepartementet har innhentet innspill fra Helse- og omsorgsdepartementet for å vurdere forslag nr. 1 i representantforslaget.

Det er Helsedirektoratet som på faglig, uavhengig grunnlag utarbeider og reviderer slike nasjonale faglige retningslinjer. Dette gjelder også for nasjonal faglig retningslinje for helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Helse- og omsorgsdepartementet opplyser at Helsedirektoratet i 2023 startet dialog med de regionale helseforetakene, enkelte kommuner og brukerorganisasjonene på feltet for å avklare hva som trengs for å utvikle behandlingstilbudet for personer med kjønnsinkongruens i ønsket retning. Samtalene og møtene fortsetter i 2024. Helsedirektoratet har uttalt at de vil endre den nasjonale retningslinjen om kjønnsinkongruens dersom dialogen viser at det er behov for det.

Læreplanene (LK20) i norsk skole har en bred tilnærming til opplæring om kjønn, kjønnsidentitet og seksualitet. Undervisning om kjønn, kjønnsroller, kjønnsidentitet og seksualitet inngår som del av kompetansemål på flere trinn og i flere fag som naturfag, samfunnsfag, KRLE, norsk og kroppsøving. Det inngår også i de tverrfaglige temaene folkehelse og livsmestring og demokrati og medborgerskap.

Læreplanene alene gir ikke god undervisning, men de gir rammer og setter mål. Skolen skal sette undervisningen inn i en ramme som skaper gode holdninger og fremmer likeverd og

respekt. God og helhetlig undervisning om kjønn, kjønnsidentitet og seksualitet handler også om hvordan lærerne planlegger og gjennomfører opplæringen. Lærerne skal bruke sitt faglige skjønn til å tilrettelegge, tilpasse og aktualisere undervisningen til sine elever slik at de kan nå målene i læreplanverket.

Staten godkjenner ikke læremidler og læringsressurser til bruk i skolen. Valg av dette bestemmes lokalt av skoleeier, den enkelte skole og lærer. For å bidra til god undervisning om kjønn, kjønnsidentitet og seksualitet har Utdanningsdirektoratet utviklet en støtteressurs som viser hvordan disse temaene er del av LK20 både i grunnskolen og i videregående opplæring. Den kan brukes av skolens ansatte som utgangspunkt for planlegging og felles refleksjon. Støtteressursen er utviklet i samarbeid med Helsedirektoratet og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

Det finnes også flere etter- og videreutdanningstilbud innen temaene kjønn, kjønnsroller og likestilling og kjønnsidentitet og kjønns mangfold ved universitetene.

Når det gjelder forslaget som representantene henviser til, som ble sendt på høring i Storbritannia denne våren, om å innføre endrede retningslinjer for undervisning om kjønn, vil jeg understreke at det er vanskelig å trekke ut og sammenligne enkeltdeleer fra et annet lands skolesystem. Vi må styre ut fra behovene i norsk skole og det norske samfunnet.

Jeg mener at vi ikke skal styre hvordan lærerne legger opp undervisningen i de ulike fagene, utover de rammene som læreplanene gir. Det er viktig at vi har tillit til at skolene og lærerne utøver sitt faglige skjønn til det beste for elevenes læring, trivsel og utvikling. Dette gjelder også undervisning om kjønn.

Organisasjoner som på en særlig måte bidrar til å nå målene som Kunnskapsdepartementet har satt for grunnopplæringen, kan søke om midler gjennom ordningen Grunntilskudd til organisasjoner. Dette gjelder innenfor ett eller flere av disse områdene:

- a. trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, inkludering, trivsel og læring
- b. økt motivasjon og mestring innen grunnleggende ferdigheter, tverrfaglige temaer og realfag
- c. styrke praktisk læring og øke interesse og motivasjon for yrkesfag
- d. kunst- og kulturarbeid i tilknytning til opplæringen
- e. nasjonale interesse- eller brukergrupper, herunder bedre inkludering av elever med funksjonsnedsettelse

Det blir gitt driftstilskudd til frivillige organisasjoner over kap. 225, post 75 i Kunnskapsdepartementets budsjett. Tilskuddsordningen ble gjort søknadsbasert fra midten av 2024, og Utdanningsdirektoratet har behandlet søknadene. Søknadene er innvilget for en treårsperiode.

Tilskudd kan gis til organisasjoner som på søknadstidspunktet er registrert i Frivillighetsregisteret, eller har virksomhet med ideelt formål, og som kan dokumentere dette. Målet med ordningen er å sikre langsiktige og stabile rammevilkår for nasjonale ressursmiljø

som på en særskilt måte bidrar til å nå målene som er satt for grunnopplæringen i Kunnskapsdepartementets Prop. 1 S. Tilskuddet går til å utvikle ressurser skolene kan velge å ta i bruk.

Utdanningsdirektoratet tildeler midler ut fra om søknader innfrir kriteriene satt til ordningen.

Rosa kompetanse tilbyr kurs om seksuell orientering, kjønnsidentitet og inkluderende praksis til ulike yrkesgrupper. Utdanningsdirektoratet har tildelt Rosa kompetanse grunntilskudd utfra kriterier og mål satt i forskrift. Organisasjonene som søker må blant annet dokumentere svært god kompetanse og kapasitet innenfor ett eller flere av områdene det gis tilskudd til og at de har etiske retningslinjer og gode rutiner som sørger for tryggheten til barn og unge i tilbudene. Sex og Politikk er et eksempel på andre organisasjoner som har fått grunntilskudd på dette området.

Det er opp til skolene om de vil benytte seg av slike tilbud.

Med hilsen

Kari Nessa Nordtun

Dokumentet er godkjent elektronisk og påført statsrådets signatur